

2017-05-17

Bildning- och omsorgsförvaltningen

Uppföljningsrapport april 2017

Bildning- och omsorgsförvaltningen

Personal

	Jan - april 2017			Jan - april 2016		
	Kvinno r	Män	Total t	Kvinno r	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	401	57	458	433	57	490
Antal visstidsanställda	69	18	87	48	16	64
Antal timavlönade (timmar)	11 685	6 403	18 088	28 610	9 700	38 310
PAN antal timavlönade timmar	2 615	2 551	5 166	2 287	1 802	4 089
Övertid/fyllnad/mertid (timmar)	1 504	322	1 826	2 346	395	2 741
Andel tillsvidareanställda m. heltid (%)	84,5	93	85,6	80,8	91,2	82,0
Sjukfrånvaro (%)	6,9	5,9	6,8	10,5	8,3	10,2
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	37,8	31,7	32,5	47,2	28,0	44,9
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	5,1	6,9	5,5	5,5	13,3	7,3
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	6,4	4,9	6,2	11,3	6,8	10,6
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	8,6	6,6	8,4	11,5	5,6	10,9

Jämförelse mellan april 2017 och april 2016:

- Antalet tillsvidareanställda har minskat med 32 personer i förvaltningen totalt.
- Sjukfrånvaron har minskat med 3,4 procentenheter i förvaltningen totalt.
- Antalet timmar som är arbetade av timalönade medarbetare har minskat med 52 % i förvaltningen.
- Antalet heltider har ökat med 3,6 procentenheter i förvaltningen.

Jämförelse mellan 2016 och 2017 försvåras på förvaltningsnivå eftersom måltid och lokalvård tillhör Samhällsbyggnadsförvaltningen från och med 1 januari 2017.

Sjukfrånvaro

														Andel långtids-sjuka							
Bildnings- och omsorgsförvaltningen														Kvinno	Män					Kvinno	Män
Ansva	Ansvarig/text	Feb	April	Feb	April	April	April	Feb	April	Feb	April	April	April	1							
r		2016	2016	2017	2017	2017	2017	2016	2016	2017	2017	2017	2017	7							
61000	Bildnings- o omsorgschef	8,2	7,7	3,9	2,94	3,02	2,33	88,1	91,2	0	0	0	0	0							
63100	Bollegårdens demensboende och hemsjukvård	17,9	17,9	4,4	4,66	4,89	2,26	54,3	60,6	43,5	31,3	4	33,74	0							
63200	Bollegårdens äldreboende	14,7	15,6	18	14,7	14,72	14,9	49,7	53,4	36,3	31,3	4	32,74	0							
63300	Hemtjänst, dagverksamhet korttidsboende mm	10,6	10,8	8,9	9,49	10,3	0,95	42,1	43,1	53,8	50,8	51,27	0								
64000	Verksamhetschef funkt/äo			2,2	1,57	1,17	3,73	16,7	20,3	0	0	0	0								
64100	Boende funktionsnedsatta			9	8,54	9,38	2			39,4	28,3	7	29,15	0							
64200	Personlig assistans			10,4	8,51	7,56	10,2			14,1	20,0	5	13,22	29,4							
64300	Daglig verksamhet			1,6	2,41	2,86	0			0	0	0	0								
65000	Verksamhetschef IFO	16,5	14,8	2,9	6,18	6,18	0	60,8	64,5	0	0	0	0								
65100	Myndighetsteam vuxna			0	1,77	0	5,83	0		0	0	0	0								
65200	Myndighetsteam barn o unga			1,9	2,25	2,25	0			0	0	0	0								
65300	Resursteam, utföraenhet			6,9	7,44	7,85	6,61			38,9	37,9	6	53,3	0							

65400	Flykting, ensamkommande			2	7,38	21,34	2,27			0	0	0	0
66000	Verksamhetschef utbildning			4,3	3,64	3,66	3,5			72,5	72,36	82,09	0
66100	Bollebygdskolan 7-9, Introprogrammet	2,6	2,5	1,9	2,71	1,53	4,47	49,1	48,1	63,4	41,88	0	63,28
66200	Bollebygdskolan 3-6			5,1	4,29	4,24	4,55	0		31	21,33	23,94	7,6
66300	Bollebygdskolan F-6	4,6	6,8	5	5,06	5,25	3,96	20,3	17,2	56,9	58,12	65,81	0
66400	Töllsjöskolan, Örelundskolan, elevhälsan	6	6,1	2,1	2,07	1,77	4,11	43,2	42,6	0	0	0	0
67100	Förskoleområde 1	11,7	11,7	8	9,41	7,58	53,04	25,9	37,7	77	48,52	34,11	97,78
67200	Förskoleområde 2	7,3	5,7	6,5	7,27	7,13	10,4	18,6	17,1	31	26,29	28	0
67300	Förskoleområde 3	11,5	11,4	9,3	10,79	12,14	2,67	48,3	44,5	41,2	26,66	27,64	0
68000	Kultur, fritid, turism	1,1	5,8	1,1	2,23	2,46	1,75	0	0	0	0	0	0
69000	Måltidsservice o lokalvård	9,6	11,2			0		67,1	56,2				
	Totalt	9,8	10,2	6,7	6,77	6,94	5,87	44,1	44,9	39,7	32,55	31,74	37,76

Jämförelse mellan april 2017 och april 2016:

Förvaltningen har genomfört en förändring av ledningsorganisationen inför 2017. Förvaltningen är från 2017 indelad i tre verksamhetsområden. Det finns en ansvarig verksamhetschef per område. Sjukfrånvaron har minskat i gott som samtliga verksamheter. Det är mycket glädjande. Minskningen av antalet timanställda är betydande. Förvaltningen kommer under året att arbeta med att utveckla arbetet bl.a. med en bemanningsenhet i en del av förvaltningen i syfte att sänka andelen timanställda och fortsatt sänkt sjukfrånvaro. Förvaltningen har identifierat stabilitet i frånvarohanteringen som en framgångsfaktor i arbetet med sjukfrånvaron. En annan framgångsfaktor är ett nära ledarskap. Det arbetet är påbörjat och kommer att fortsätta. I det utredningsuppdrag som presenteras av HR-chefen för Kommunstyrelsen står det följande:

Chefers förmåga att vara lyhörda och stödjande utgör friskfaktorer, liksom förmågan att skapa en god och hållbar arbetsmiljö med delaktighet och eget ansvar, bra kommunikation och feedback till medarbetarna. Forskning visar också att ledarskapet har stor betydelse för att skapa effektiva och hälsosamma arbetsmiljöer, och organisationer med låg sjukfrånvaro kännetecknas bland annat av ett ledarskap präglat av närvaro, engagemang och tillit och med respekt för medarbetarnas

kompetens.¹ Kommunens arbete med strategisk ledarutveckling bidrar till att skapa en stabil grund för ledarskap, med goda förutsättningar för att leda och styra den egna verksamheten och därmed nå verksamhetsmålen.

Villkoren för chefer inom offentlig sektor kan se väldigt olika ut. Det kan gälla hur verksamheten organiseras vad gäller antal underställda, fysisk närhet till den egna chefen, tillgång till administrativt stöd, vilken typ av verksamhet det rör sig om och hur komplext arbetet som ska utföras är. I verksamheter där arbetsuppgifterna är rutinartade, organisationen stabil och där de externa kontakterna är få bedöms många medarbetare per chef fungera.² De ökade sjuk-skrivningarna återfinns främst inom de så kallade kontaktyrkena inom vård, skola och omsorg, vilket också är de verksamheter där antal medarbetare per chef av tradition är många. Ett närvarande ledarskap utgör en friskfaktor, och forskning visar att chefer med många underställda generellt upplever sämre arbetsmiljö, t ex ökad stress, lägre arbetstillfredsställelse och låg grad av kontroll över arbetet.³Alltför stora personalgrupper och en hög arbetsbelastning för chefen innebär svårigheter att arbeta med arbetsmiljön och se varje medarbetare tillräckligt för att kunna förebygga ohälsa.

De senaste åren har kommunens organisation förändrats i takt med att verksamheten har vuxit, bland annat har ett nytt chefsled införts och fler enhetschefer har anställts. Fler närvarande chefer och färre antal medarbetare per chef har förbättrat möjligheterna för cheferna att bedriva ett närvarande ledarskap, bland annat inom verksamheterna måltid och lokalvård, område funktionsnedsättning samt IFO.

---

¹ Hälsa och framtid i kommuner och landsting (Svartengren, Stoetzer, Parmasund, Eriksson, Stöllman och Vingård (2013)

² "Chefer i välfärdens tjänst- en forskningsrapport om hur personalgruppens storlek påverkar kvalitet och hälsa", Klara Regnö, ekonomie doktor Göteborgs universitet och Mälardalens högskola (2016)

³ "Chefios – Så skapas goda jobb och en väl fungerande verksamhet i offentlig sektor". Göteborgs universitet (2013)

Ekonomi

Bildnings- och omsorgsnämnden

<i>tkr</i>	2017				Utfall nettokost nad 2016
	Utfall nettokost nad Jan - april	Budget helår	Prognos helår	Prognos vid tilläggs- anslag** helår	
Förskola	-19 115	-51 755	-2 200	-400	-46 565
Fritidshem	-5 793	-19 482	900	1 300	-14 355
Grundskola F-9	-36 188	-107 020	-800	600	-88 265
Gymnasieskola	-11 167	-34 772	-2 500	-1 200	-35 199
Vuxenutbildning	-553	-2 536	0	0	-1 999
Fritid/kultur	-2 183	-9 254	0	0	-7 890
Äldreboende	-9 804	-39 458	0	0	-40 027
Hemtjänst o korttid	-7 719	-23 526	0	0	-22 291
Hemsjukvård mm	-4 567	-12 370	0	0	-12 669
Funktionsnedsättni ng	-15 264	-34 753	-3 700	-1 200	-37 161
IFO	-9 003	-24 181	-7 000	-7 000	-24 671
Gemensamt	- 1 255	-6 093	-400	-400	-3 061
Måltid o lokalvård	0	0	0	0	-18 119
Totalt	-122 611	-365 200	-15 700	-8 300	-352 272

** Helårsprognos vid beviljat tilläggsanslag.

Tabellen ovan visar i tur och ordning: nettokostnaderna för perioden, budgeten för helåret förvaltningens prognostiserade resultat helåret. Näst sista kolumnen redovisar helårsprognos vid beviljat tilläggsanslag. Sista kolumnen visar den totala nettokostnaden föregående år.

Budgeten för nämnden bygger på den befolkningsprognos som låg till grund för budgetbeslutet i kommunfullmäktige i juni 2016.

Förskola

Förskolan prognostiserar totalt ett underskott på -2 200 tkr på helåret. Av underskottet utgörs nästan -1 600 tkr utav den uppskattade personalkostnaden för öppnandet av två nya avdelningar vid Krokdals förskola i Bollebygds centralort. Detta är något lägre än vad som uppskattades i februariprognosen. Underskottet beror på ett ökat barnantal jämfört med oktober 2016 som utgör underlaget för budgetfördelning. Barnantalet ökar i centralorten medan det minskar på övriga orter. Anpassning för denna minskning beräknas bespara 770 tkr på höstterminen. Kopplat till det ökade barnantalet är det också fler köpta förskoleplatser än vad som budgeterats för.

Fritidshem

Fritidshem prognostiserar ett positivt resultat på 900 tkr. Verksamheterna prognostiserar minskade personalkostnader för helåret i april jmf februarirapporten. Detta beror dels på minskade kostnader för ej tillsatta tjänster samt ett arbete med att se över organisation.

Då verksamheten visade ett underskott vid årsbokslutet 2016 på -771 tkr skall detta kompenseras friskolorna, vilket motsvarar utbetalningar på 156 tkr som belastar 2017.

Grundskola F-9

Grundskola prognostiserar totalt ett underskott på - 800 tkr på helåret. Största förändringen mot februariprognosen är en återföring utav kapitalkostnader för nya Bollebygdsskolan avseende första tertialet. Avskrivningarna för projektet har ännu ej aktiverats och då det inte belastat SHB, skall det inte ingå i lokalhyran för den perioden.

Helårskostnaden för köpta grundskoleplatser är svår att prognostisera då Sjuhäradsprislistan inte antagits ännu. Underskottet härrör från högre personalkostnader än budgeterat. Verksamheten hade ett underskott 2016 med anledning av ökade personalkostnader. En strävan pågår för att komma i balans 2017. Orsakerna till de ökade personalkostnaderna utgår främst från en stor löneglidning vid nyanställningar, kravet på behörighet och legitimation inom samtliga ämnen, fler elever än budgeterat samt en ökning av extra anpassningar. Verksamheterna prognostiserar minskade personalkostnader för helåret i april jmf

februarirapporten. Detta beror dels på minskade kostnader för ej tillsatta tjänster samt ett arbete med att se över organisation.

Det finns en merkostnad för lokalerna av den nya skolan med -731 tkr jämfört med budget.

Då verksamheten visade ett underskott vid årsbokslutet 2016 på -1 476 tkr skall detta kompenseras friskolorna, vilket motsvarar utbetalningar på 253 tkr som belastar 2017.

Gymnasieskola

Gymnasiet prognostiserar ett underskott på -2 500 tkr på helåret.

Introduktionsprogrammet prognostiserar ett nollresultat för helåret. Verksamheten förväntas få fler elever än budgeterat på höstterminen. Underskottet beror dels på prognos på fler elever, men också på att kostnader för busskort ej budgeterats.

Vuxenutbildning

Verksamheten prognostiserar ett nollresultat för året.

Fritid/kultur

Fritid och kultur prognostiserar ett nollresultat för helåret. Verksamheten flaggar för att man kan komma att göra ett minus pga. kostnader för drift utav konstgräsplan som ej fanns med i budget samt driftskostnader för Knalleleden. Verksamheten kommer att få ett intäktsbortfall för våren avseende avgift för nyttjande av planen, då avgiftens storlek inte beslutats ännu. Kulturskolans kö för året har arbetats bort helt pga. budgetökning i politisk prioritering. Verksamheten kommer 2017 att få statsbidrag för utökning tjänst riktad mot skolbibliotek.

Äldreboende

Prognosen för verksamheten är ett nollresultat för 2017. Det pågår ett ständigt arbete med arbetsmiljön för att hålla nere personalkostnader och sjukfrånvaro. Bl.a. gör man en översyn av organisationen.

Hemtjänst o korttid

Prognosen för verksamheten är ett nollresultat för 2017. Verksamheten har ingen volymökning avseende brukare, men en rejäl ökning av hemsjukvårdstimmar vilket

ger ökade kostnader. Verksamheten räknar med att klara nollresultatet med den utökning av budget med c:a 600 tkr som man fick för 2017.

Hemsjukvård mm

Prognosen för verksamheten är ett nollresultat för 2017, men samtidigt pågår en succesiv volymökning och förväntad ökning inom funktionsnedsättning som gör det svårt att prognosticera.

Funktionsnedsättning

Prognos för verksamheten för 2017 är ett underskott med -3 700 tkr. Detta avser främst köpta platser. Bildnings- och omsorgsnämnden beslutade 2015-12-14 § 125 att anta lokalprogram för LSS-boende i Bollebygds kommun och lämnade över det till kommunstyrelsen för vidare behandling och beslut. Behovet var akut då och är alltjämt. Det finns anslaget 13 miljoner kronor för 2017 i Bollebygds kommuns investeringsbudget till LSS-boende.

Verksamheten har en förväntad ökning både avseende boende och daglig verksamhet, men det är svårt avgöra hur stor denna ökning blir. För närvarande ligger verksamheten daglig verksamhet i balans.

Försämringen av prognosen sedan rapporten i februari är bl.a. förändrade riktlinjer hos Försäkringskassan för kompensation gällande personlig assistans vilket ger kommunen ökade kostnader. Flera av de som tagits bort från Försäkringskassan får assistans eller andra LSS-insatser i kommunen. Problemet är att de hjälpberättigade i praktiken ofta har lika stort behov som tidigare. Sänkningen som Försäkringskassan beslutat om kan baseras på att olika insatser, som sondmatning, i vissa fall inte längre räknas som ett grundläggande behov inom ramen för statlig assistans. Då hamnar kostnaden hos kommunen istället. Många kommuner har uppmärksammat detta och beskriver det bl.a. som kostnadsövertäckning som strider mot finansieringsprincipen⁴.

Inom funktionsnedsättning anlitas ett bemanningsföretag för en chefstjänst fram tom augusti.

---

⁴ Kommunförbundet Stockholms län

IFO

Prognos för verksamheten för 2017 är ett underskott på -7 000 tkr, trots ett budgettillskott från ofördelad budget på 2 600 tkr. Underskottet avser exkl. flyktingverksamheten (f.n. + 4 000 tkr) vilket förklarar den stora skillnaden i prognos jfr med februari. Anledningen till att nämnden väljer att prognosticera ett nollresultat på flykting är att det bl.a. är ändrade regler för uppehållstillstånd för nyanlända som går i gymnasiet samt andra ersättningsnivåer från Migrationsverket för ensamkommande barn.

Individ och familjeomsorg består av fyra enheter, Resursteam, Myndighet vuxna, Myndighet barn och unga LSS samt HVB-boende EKB.

Bollebygd Kommun låg 2015, 14 % under i nettokostnadsavvikelse för IFO. Nettokostnaden är det mest sammanfattande enskilda nyckeltalet, eftersom nettokostnaden tar hänsyn till såväl till demografi, individernas skilda behov som produktionsförutsättningar som geografi och lönenivåer. Nettokostnaden utgår specifikt från enskild kommuns förutsättningar. Den bygger på kostnadsutjämnings och indikerar vad respektive verksamhet *borde* kosta, enligt kostnadsutjämningsystemet, *om* kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Nettokostnaden torde spegla de prioriteringar som gjorts genom åren. För Bollebygds del beror det också på en kraftig ökning av befolkningen. Låg nettokostnad kan tyda på kostnadseffektivitet men kan också innebära svårigheter att upprätta föreskriven kvaliteten inom rådande budget.

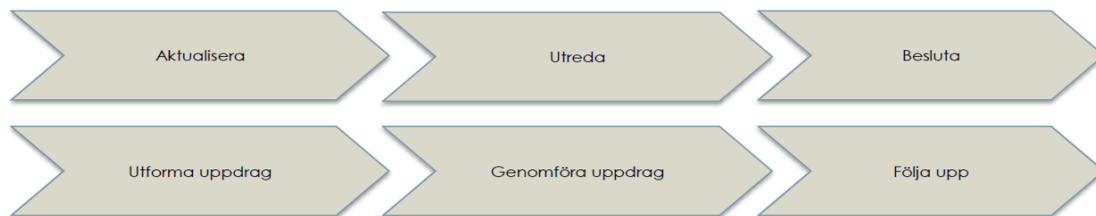
Under 2016 genomförde Inspektionen för vård och omsorg (IVO) en tillsyn av kommunens myndighetsutövning avseende familjehemsplacerade barn. Inspektionen konstaterar att det finns flertalet brister i att erbjuda en säker familjehemsvård av god kvalitet för barnen en brist både i kompetens och i förutsättningar. De krav på åtgärder som ställs kan inte hanteras inom rådande budgetutrymmet.

Underskottet finns framförallt inom myndighetsenheterna och beror främst på köpt verksamhet för barn och unga, samt vuxna missbrukare, vilket har ökat under mars –

april. Det har skett en stor volymökning av aktualiseringar. Ett ärende kan aktualiseras på tre olika sätt:

- ansökan om bistånd
- anmälan om oro för att ett barn far illa
- information på annat sätt till exempel från andra myndigheter exempelvis Migrationsverket.

En utredning skall i princip alltid inledas efter en aktualisering. Under 2016 gjordes 150 aktualiseringar. Antalet anmälningar rapporteras öka i hela landet inte bara i Bollebygd. Vanliga orsaker till anmälningar är våld inom familjen, skolfrånvaro, misstänkt missbruk hos vårdnadshavare. Tom april 2017 har 200 aktualiseringar gjorts. Under 2016 ledde 86 % av aktualiseringarna till en utredning. Aktualisering är starten i processtegen för socialtjänsten.

Måltid o Lokalvård

Verksamheten finns numera under Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Gemensamt

Verksamheten beräknar ett negativt resultat på -400 tkr för 2017. Årskostnaden för tomma lokaler på Kråkvägen belastar förvaltningen med 685 tkr.

Prestationer

Budgeterade prestationer för Bildning- och omsorgsnämnden 2017	Prognos Helår 2017	Förändring	Budgetram 2017	Intern budgetfördelning 2017	Utfall 2016
Antal barn i förskola (folkbokförda i Bollebygd)	547	27	520	512	523
- varav köpt verksamhet	40			32	36
- såld verksamhet	20			20	20
Antal barn i pedagogisk verksamhet (ingår även i förskoleverksamhet)	16			12	13
Antal elever i förskoleklass (folkbokförda i Bollebygd)	138	7	131	137	135
- varav köpt verksamhet	29			29	30
- såld verksamhet	2			3	3
Antal elever i grundskola år 1-9 (folkbokförda i Bollebygd)	1 123	23	1 100	1 134	1062
- varav köpt verksamhet	203			201	191
- varav grundsär	5			6	8
- såld verksamhet	26			33	36
Antal elever i fritidshem (folkbokförda i Bollebygd)	547	72	475	548	498
- varav köpt verksamhet	130			126	114
- såld verksamhet	9			13	13
Antal elever i gymnasiet (folkbokförda i Bollebygd)	326	30	296	320	319
- varav i egen regi	9			11	12
- varav gymnasiesär	6			7	7
- såld verksamhet	1			1	1
Antal hemtjänstärenden	130	4	126		123
- i egen regi	130	4	126		123
- i extern regi	0	0	0		0
Antal boendeplatser ÄO	78	0	78		68
- demensboende	33	-1	34		26
- somatisk boende	36	0	36		35
- korttidsboende	8	0	8		7
Volymer LSS					
- boende barn/ unga	4	-2	6		5
- boende vuxna	18	5	13		15
- daglig verksamhet	26	3	23		23
Volymer IFO					
aktualiseringar (barn & unga)	200				102
försörjningsstöd antal hushåll	140				140
försörjningsstöd belopp per hushåll, tkr	40				38

I tabellen ovan redovisas i tur och ordning prognostiserade prestationer för helåret, förändring mellan prognos och budgetramen, prestationer i budgetramen tagen utav KF, prestationer i internbudgetfördelningen samt utfallet 2016.

Prestationsreglering april

Prestationsreglering har gjorts per april i enlighet med beslutad resursfördelningsmodell. Internfördelningen av budgeten för 2017 baserades på barn och elevantal per 15:e oktober 2016, ej antal enligt budgetram.

Prestationsregleringen i april avser mellanskillnaden mellan antalet per 15:e oktober 2016 och 15:e april 2017.

Justeringen avser vårterminen och de kommunala enheterna har kompenseras/belastats med 50 % utav grundbeloppet avseende en termin.

Reglering i budget har skett mellan verksamhetschef bildning och de kommunala enheterna.

Förskola							S:a grundbelopp
1-3 år			3-5 år				
Antal barn			Antal barn				
0-30 tim	30,01-45 tim	>45,01	0-30 tim	30,01-45 tim	>45,01		
25	10	7	-3	4	15	968 347	

Grundskola	
Åk	Antal
f-klass	1
årsk 1	2
årsk 2	0
årsk 3	0
årsk 4	3
årsk 5	1
årsk 6	2
årsk 7	0
årsk 8	1
årsk 9	2
fritids	-23
S:a grundbelopp	42 052

